

"Štajerc" izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročna veja za Avstro-Ogrsko: za celo leto 3 krome, za pol leta razmerno; za Nemčijo stane za celo leto 5 krom, za Ameriko pa 6 krom; za drugo inozemstvo se računi naročino z ozirom na visokost poštine. Naročno je plačati naprej. Posamezne številke se prodajajo po 6 vin.

Uredništvo in upravništvo se nahaja v Ptiju, gledalisko poslopnje stev. 3.

Slava Tebi, ki si nas kmete ljubil!

Stajerc

Kmečki stan, srečen stan!

Štev. 7.

V Ptiju v nedeljo dne 17. februarja 1907.

VIII. letnik.

Prvi naš strankini zbor.

(Nadaljevanje).

V. Organizacija stranke.

Tudi o tej točki je poročal urednik Karl Linhart in predlagal sledeči organizačni načrt:

I.

Ime tako zvane „Štajerceve“ stranke je „Napredna zveza.“ Njen namen sledi iz programatične izjave. Njena organizacija gre po stopinjah in jo tvorijo sledeče skupine:

1. Farni zaupniki.
2. Okrajni zaupniki.
3. Strankino vodstvo.
4. Strankini zbor.

II.

Farni zaupniki.

1. V vsaki fari se nastavi zaupnika. Ako je v fari 10 ali več strankinih pristašev, potem si izvolijo sami zaupnika. Drugače ga določi strankino vodstvo. Ako se nahaja v fari le en strankini pristaš, potem velja ta za zaupnika. Ako je potrebno, se določi tudi za posamezne kraje (vsi) posebne krajevne zaupnike.

2. Nalogi zaupnikov je:

a) kasirjanje članarine, naročnine, kakor sploh nabiranje denarja za strankarske namene in redno, brezplačno odračunjanje denarjev strankarskemu vodstvu;

b) redno pismeno ali ustmeno občevanje z okrajnim zaupnikom; obenem korespondanca z listom in pregledanju za list določenih dopisov;

c) vodstvo agitacije pri občinskih, okrajnih, državnih in deželnozborskih volitvah;

d) natančno, redno poročanje o vseh v kraju dogodivših se stvareh, o vseh željah strankinih pristašev, o gibanju nasprotnika in sicer vse to okrajnemu zaupniku, v nujnih slučajih pa naravnost strankarskemu vodstvu;

e) zaupniki, ki dobijo pooblastila strankinega vodstva, se zavežejo z moško besedo okrajnemu zaupniku, da bodo izpolnili zvestvo svojo strankarsko dolžnost; plačila za svoje delovanje ne dobijo, pač si pa lahko gotove izdatke kakor za poštino, pisarno itd. po dovoljenju okrajnega zaupnika odračunajo.

III.

Okrajni zaupniki.

1. Okrajne zaupnike imenuje strankino vodstvo. Stanovati morajo na sedežu c. kr. sodnije ali pa vsaj v neposredni bližini istega.

2. Nalogi okrajnih zaupnikov je:

a) sklicati vsaj enkrat na letu v svojem sodnem okraju shod po § 2 zbor. zakona; h kateremu so povabiti vsi farni in krajni zaupniki; ti shodi imajo orientačni in podučni namen, to se pravi, okrajni zaupnik sprejme poročila farnih zaupnikov in se obenem razvije razgovor o strankarskem programu ter se stavijo razni predlogi in želje;

b) storiti vse kar je treba ob priliki državnih deželnozborskih, okrajnih in občinskih volitev, da se razvije agitacija in resi vprašanje kandidature;

c) natančna kontrola farnih zaupnikov, zlasti glede strankinega denarja;

d) posredovanje med strankarskim vodstvom in zaupniki;

e) zahtevati od farnih zaupnikov vsaj vsako četrletje natančno poročilo ter istega z izrazom lastnega mnenja vposlati strankinem vodstvu;

f) opominjati nemarne farse zaupnike na njih dolžnost.

3. Okrajni zaupniki dobivajo brezplačno po 1 iztis lista. Nadalje dobijo od strankinega vodstva svoje legitimacije in imajo obliguiti ob navzočnosti farnih zaupnikov strankinem vodstvu z moško besedo zvestvo izpolnjevanje svoje dolžnosti.

4. Okrajni zaupniki imajo pravico, da si zaračunijo gotove izdatke (kakor poštino, pisarniške potrebuščine itd.), odnosno da dobijo tudi za shode gotovo odškodimo.

5. Strankino vodstvo povabi lahko okrajne zaupnike na svoje seje.

IV.

Strankino vodstvo.

1. Strankino vodstvo se izvoli na strankarskem zboru in posluje po 2 let.

2. Strankino vodstvo ureja svoje delo po lastnem opravilniku in je najvišji odbor skupne stranke.

V. Strankini zbor.

1. Ti strankini zbori se sklicujejo vsakih 2 let po strankinem vodstvu in pridejo k njimi vsi zaupniki stranke, v koliko to stredstva in čas dopuščajo.

2. Naloga teh zborov je pojasnjene položaja, okrepljenje in izzidanje organizacije.

3. Strankarsko vodstvo ima na teh zborih sedež in glas; ravno tako uredništvo strankarskih listev.

Po toplih priporočilih besedah in kratkem razgovoru se je sprejel ta organizačni načrt e d n o g l a s n o in z živahnim ploskanjem.

Koroškim delegatom se je naročilo naj si izvolijo glavnega zaupnika, ki ima v skupnem strankarskem vodstvu glas in sedež. V to vodstvo so bili voljeni govorodarski mojster in veleposestnik ter podžupan Joh. Stendte iz Ptuja; odvetnik dr. Avgust pl. Plachki iz Ptuja; veleposestnik Maks Straschill iz Brega pri Ptji; trgovec in posestnik Leopold Slawitsch iz Ptuja; nadalje ima sedež v zastopstvu urednik lista Karl Linhart ter zastopnik Koroške.

S tem je bila tudi glavna točka — organizacija — končana.

(Naprej prihodnjič).

Politični pregled.

Razpuščena državna zbornica avstrijska je imela sledeče politične stranke: Krščansko-socijalna zveza (25 poslancev), nemška agrarna stranka (9), nemška napredna stranka (27), Vsenemci (8), češko veleposestvo (19), jugoslovanska napredna zveza (6), češki agrarci (6), Mlađečki (44), poljski klub (65), moravska srednja stranka (3), poljska ljudska stranka (5), rumunski klub (5), rusinski klub (8), slovenska zveza (25), socialisti (11), neodvisni češki poslanci (8), Italijani (18), nemška ljudska stranka (42), nemško veleposestvo (30), klerikalni centrum (29); 30 poslancev ni pripadalo nobeni stranki. Volitve bodo to sliko predragčile. Ali poboljšale pač težko!

Avtrijsko prebivalstvo se razdeljuje glasom uradnih številk tako-le: 1. Poljedelstvo in gozdarstvo 13.709.204 oseb; 2. Industrija 7.004.105 oseb; 3. Trgovstvo in promet 2.604.756 oseb; 4. Razno 2.832.643 oseb. Kakor kaže ta slika, se sme imenovati naša država že vedno „agrarna“. In vendar ne vpošteva nikdo kmeta!

Štajerski deželni zbor je sklican za 25. februarja. Zasedanje bode trajalo več tednov.

Štajerski volilni okraji. Omeniti hočemo natanko, kako so razdeljeni volilni okraji na Štajerskem po novi volilni pravici. Seveda omenimo le kraje, ki ležijo v našem delokrogu. Kakor znano, loči nova volilna razdelitev mesta in trge od kmetskih občin. Skupaj po enega poslanca volijo kmetske občine iz sledečih sodnijskih okrajev: 1. Zg. Radgona, Ljutomer, sv. Lenart v Slov. Gor. — 2. Maribor, Slev. Bi-

Dopisi dobrosloši in se sprejemajo zastonj, ali rokopise se ne vraca. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inserator) je za celo stran K 64, za 1/2 strani K 32, za 1/4 strani K 16, za 1/8 strani K 8, za 1/16 strani K 4, za 1/32 strani K 2, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

strica, Konjice. — 3. Ptuj, Ormož. — 4. Celje, Vrantsko. — 5. Rogatec, Smarje, Kozje. — 6. Laško, Sevnica, Brezice. — 7. Gornjigrad, Šoštanj, Slov. Gradec, Marenberg. V teh volilnih okrajih nastopi tudi naša stranka. Poleg tega bodo nastopili ločeno klerikalci in liberalci. Boj bodo torej velik!

Letošnji cesarski manevri se bodo vršili na Ogerkem v komitatu Humyad (Siebenbürgen).

Avtstria in Italija na morju. Italijanska vojna mornarica šteje 52 bojnih ladij, 58 torpedov in 14 podmorskih čolnov; te barke imajo 180 težkih, 600 srednjih in 1300 lahkih kanonov ter 25.000 mož posadke. Nasproti temu stoji avstrijska vojna mornarica, ki obsegata 23 bojnih ladij, 57 torpedov in 2 podmorska čolna, nadalje 125 težkih, 345 srednjih in 580 lahkih kanonov s posadko 13250 mož. Omeniti pa je, da delajo Italijani še vedno na povečanju svoje mornarice. Naš ljubi sosed postaja prokleto neprijeten!

Dopisi.

Pragersko. Od tuintam se čuje pritožbe, kako hudobno nadleguje črešnjevski župnik, znani kranjski Sušnik, po svoji tumasti glavi ne samo svoje farane temveč tudi zunanjajo ljudstvo pri vsaki priložnosti. Prav grdo ravna s tistimi, katerih svoji se temu gospodeku prav pod noge ne uklanjajo ali pa so „Štajercu“ naklonjeni ali pa pri kakšni volitvi klerikalcem nasprotojujo. Kar si ta župnik že vse upa, to presega pač vso dostojnost. N. p. dela jako rad svatom nepotrebne troške in pota. Drugim odrekne več časa župniško potrdilo, tako zlasti železničarskim vodvom za mesečne pobotnice. Pri tej priložnosti omenimo, da ni treba ravno fajmoštrovega žegnanega potrdila. Ako noče podpisati, pa pojde na občino, to tudi zadostuje. V drugih stvareh pa se tudi ničesar ne pustite dopasti od tega možakarja. Farani preskrbijo župnika da jim opravlja Božjo službo, ne pa da jih šikanira in trpiči. Kristus ni preganjal ljudstva, pač pa farizeje in pokvarjene farje...

Znanec.

Iz Remnika pri Marenbergu. Lani smo imeli pri nas sveti misijon in „Marijine“ hčerke so bile kar iz sebe. Posledica trije otročiči. Prejšnji naš kaplan Jože Skvarc je baje malo kriv teh dejstev. Ko se je poslovil od nas, tekla je za njim mlada mati z otrokom in vpila: Ako ne boste posiljal denar, te naznam skofu... Ljubi „Štajerc“, kaj pravš k temu? Sicer pa se tudi krčmarji za tem kaplanom jokajo, kajti krede so veliko ponucali, ko je kaplan s svojimi pristaši popival po krčmah, ali placati je pozabil pobožni gospod... Kdo je kriv, da vera peša; mi fantje ali taki kaplani?

Fant.

Sv. Bolfenk pri Središču. Pri nas imamo takega organista, da se Bogu usmilji. Na sv. Antonia dan, ko je pri nas prošenje smo imeli tako petje v cerkvi, da so z drugih župnij došli farani se norca delali in rekli, da smo pevce v kotli imeli; ali žalibog kaj hočemo, ko je naš organist pevovodja le za kožuhanje, gostovanje in koščicevo luščenje. No pa še bi že bilo samo da orgelj ne bi tolkokrat pokvaril, potem pa

naša že itak revna fara plačaj. Učen je pa naš organist, ker on ima samo neko staro pesniško knjigo brez not, pa še naj kdo reče, da ni učen. Pa točen je tudi naš organist kar se po kaže že iz sledenčega; ob pol deseti uri bi imela biti popevana sv. maša z poroko a ob pol 11ih že hiti proti cerkvi. Seveda kdor je celo noč na gostiji potem ne more biti točen. Več let že prosimo našega drugače spoštovanega g. župnika, da nam spravi takega organista, ki bo rabil cele orgle in ne samo polovico ali kakor farani šaljivo pravijo le dve žvegli. Zakaj pa imajo po drugih župnijah take organiste, da jih je veselje poslušati a mi pa takega, da se nikakor ne moremo z njim ponašati.

Iz Celja in Črešnici pri Konjicah. Črešnica fara ima v osebi Franc Ogrizek kaj čudnega možaka za župnika, po širnem svetu se mu ne najde lahko gliche; neizrečeno zagrizen sovražnik je vsake nemške besede, ako bi zamogel, gotovo bi s svojim slovenskim čelom vsak nemški zid prodrl. Kadarkoli ga kdo bo nemški kaj vpraša, odgovori mu jezno slovenski, ako ga pa berač po nemški za dar poprosi, se hudo nasoli, ter se mu dveri pokažejo. Samo ob sebi se razume, da baje tudi v šoli ne trpi nobenega nemškega pouka. Ako ga kedo za dober svet nagovori, kam bi dal svojega dečka, ali v nemško-latinsko ali slovensko-latinsko šolo v Celje, ga debelo, hudo, kot znorelega človeka pogleda in zareči: Ali ste nemčur, da ga hočete v nemško-latinsko šolo dati! — A glejte ga no, kako ta možek svojo barvo spreminja ter plašč za vetrom obrača, ker sam pa vendar svojega nečaka v „nemško-latinski šoli v Celji imam! Kedo bi se temu ne čudil in smejal? Pri vsi svoji slovenski napetosti mu vendar menda nemško-latinska šola bolje ugaja, kakor slov.-lat.; le drugi tega ne smo storiti, ampak se morajo po duhovskem povelji ravnavati, sicer ropoče iz prižnica. Ker je nečak lepega vedenja in pridno študira, pa je ubožen, uživa že več let podporo od nemške strani. Tudi zoper to se trdi Slovenec, župnik Franc Ogrizek, nikdar ne pritoži. Takemu človeku se navadno pravi, da je zviti koži rog.

Iz Slov. Bistriškega okraja. Ni jih morda veliko takih mož, katere bi „Fihpos“ tako besno napadal kakor g. Stiger in Grundner. V zadnjih številkah „Fihposovih“ čitamo članek „Kako je Stiger kot okrajni načelnik gospodaril“ — v katerem predbaciva ta nesramni mariborski jezuit g. Stigerju, da je že skoraj „zapravil“ slov. bistrški okraj in da primanjkuje 80.000 K okrajne denarja, brez da bi „Fihpos“ vedel, kam so te svote izginile. Nadalje pravi, da je poličanski Grundner samovoljno prestavil Boč, pardon, neki hrib tam blizu Globokega in to je pogoltnilo toliko denarja. „Fihpos“ sicer ne odgovarjam. Nesramne njegove laži pozna že itak celi svet in zaradi teh laži so morali njegovi uredniški kuliji že opetovano kašo pihati. Ali preglejmo zadevo radi drugih ljudi. Dokler je bila v našem okraju klerikalno-prvaška stranka na krmilu, storilo se ni ničesar za kmete (kakor pri nas v ptujskem okraju! uredn.). Niti občinskimi prošnjami za podelitev podpore v svrhu popravljenja cest se ni ugodilo, ako ravno je bilo v ta namen določenih letno 4000 K. Edino občina Tinje na Pohorju je dobila malo izdatnejšo cestno podporo, to pa ne iz ljubezni do pohorskih kmeter ampak do takratnega župnika Lenara. Ko je polagoma po volitvah propadla klerikalno-prvaška stranka, postal je g. Stiger okrajni načelnik. Postalo je pa tudi čisto drugo gospodarsko gibanje v korist zapuščenih občin. Graditi se je pričelo nove okrajne ceste na Tinje, St. Martin, zadnjo leto tudi v Laporje in Črešnjevcu, ter novi železni mostovi v Poličanah in Makolah. Nakupili so se boljši živinjski plemenit za zboljšanje živino in svinjereje. Podelile so se občinam izdatne podpore za zgradbo cest. Nadalje omenimo novo vojašnico v Slov. Bistrici, ki ni samo mestu temveč celemu okraju v veliko korist. Samo nekaj smo omenili, kar označi lepo gospodarstvo Stigerjevo: Kaj pa je z brežicem, ki je tako velikansko „škodo“ napravil. Šel sem neki dan preteklega leta iz Poličan v Makolje. V neki gostilni blizu Globokega sem naletel na voznike, ter jel z njimi o cestnih razmerah govoriti. Možje so vsi rekli, da so ceste zdaj izborne, popreje pa se je imenovala grič „šinterkogel“, ker se je tam grozno

trpinčilo vlogo žival. Cela stvar je stala komaj 3000 K. Tudi deželni odbor je to delo odobril in dal 40% podpore. Tako je plačal okrajni zastop samo 1800 K. In koliko hvale v lejdstvu zastopu za to lepo, potrebno zgradbo! Koliko zamude, jeze, trpinčenja vlogo živali se je s tem odstranilo! In zdaj pa preglejte čevkanje mariborskega lista, tega najnesramnejšega lažnika na Štajerskem! In take možje, kakor so g. Stiger in Grundner, katerim ne sme lažnivi črnih nitri čevlje osnažiti, take možje psujejo klerikalci! In zdaj ko se bliža volitev v okraju, zdaj so laži še večje in nesramnost še strupenejsa. Ali mi kmetje pravimo: Bog daj še več takih mož kot sta Grundner in Stiger! Pri volitvah pa bodemo zmagali vkljub obrekovanju mariborske cunje!

* * *

Iz sv. Marjete pri Črnem vrhu. „Kocelnov plemenitaž“ in „veleposestnik na Kačjem Gradu“ pri Dravi učil se je v umazani kuhinji „Tratničiga vseudišča“, da bi znal „kranjsko godlo“ nazadnjaskim volilcem kuhati. Dobil pa ni spričevala, ker je ta visoka šola zakotna in njen „rektor magnifikus“ še sam nima diplome. „Kaj naj tedaj ukrenem“ mrmral je enkrat sam pri sebi, „da zadobim „kuharsko“ službo v domači fari! Že vem: na dan sv. Štefana budem skuhal prvaški „ajmoht“ in ako ga Grafenbauer in Drejc ne prideta povečerjati, poklekнем pred „vsegamočnega“ tehanta in muzlastnim jezikom častitljivo njegovo roko „umijem“... Ta skelep je modrijan natanko izpolnil in doživeli smo slučaj, da je šolski načelnik tehantu pred vsemi ljudmi roke lizal! Zdaj se kuri „šolski kotelj“ na farovškem plotu po receptu dolinskega „Poldeja“ in dobrovskega „Hašpeja“ za tiste rake, ki so se pri zlasanem kaplančku rodili in v dolinski „strugi“ gojili. Dober tek! Morebiti jim še trebuž zraste in jim ne bode treba „Eichdorferjevemu tehantu“ zavidati, o katerem se govori, da ima v „Metudovi“ posojilnici več kot 50.000 K „dolga“. Mlada „deviška“ kuharica iz daljne Črne bi takemu zadolženemu tehantu gotovo niti eno leto ne služila... Pst! Le tisoč in ne smejajte se!... Almepoznaš.

* * *

Iz Amerike „Glas svobode“ v Chicagu piše: Življenje in početje župnika Klopčiča na Calumetu je vse kaj drugega, kakor sveto; klevenški Hribar še ni nikdar pokazal, da bi bil za vse visoko in vzvišeno in požrtvovan; navdušen je jedino za — dolar; saj mu celo katoliški list, kakor je „Nova domovina“ ni prizanašal ter ga je v javnosti razkrinkal kot naj večjega oderhna in kot mož najnizkotnejšega mišljenja, z vsemi človeškimi slabostmi. Tak človek, ki hlepi le po tem, kako bi svoje fara odiral in spravljal skupaj premoženje, ne more biti nikdar „izvoljeni služnik in sotrudnik Kristusov“. In taki, kakor sta ta dva duhovnika, so po večini vse „izkušeni voditelji“ našega ljudstva v Ameriki, — kakor jih imenuje „Ameriški Slovenec“. Tega ne more utajiti niti Rev. Sušteršič v Jolietu. Prazne besede ne veljajo — dejstva govore! Pisali bi lahko še mnogo o naših božjih namestnikih, a za danes se bomo pobavili nekoliko le z župnikom Podgorškom v La Salle, III., o katerem smo dobili zanimiv dopis, ki jasno kaže, kak človek je ta posvečenec. Dopis je gledel resničnosti potrjen od notarja, in torej ni nikakega dvoma. Istri se glasi tako-le: La Salle, 27. nov. 1906. Dolgo časa so se že zbirali črni oblaiki nad našo slovensko faro, a sedaj je treščilo. Tukaj imamo za župnika Antona Podgoršeka, ki je svoje grdrobitje sicer dolgo časa prikrival, a končno ga je vendar zatolila roka usode, da je razkrinkan. — Dne 4. novembra stala sta pred oltarjem dva novoporočenca in si obljuhila večno zvestobo. Čez par dni je dobila mlada žena od župnika poziv, da naj pride dne 9. novembra v farovž po listine točno ob dveh popoldne. Radi domačih opravil se je nekoliko zakasnila in prišla šele ob štirih. Podgoršek je nekaj go drnil, a se kmalu potolažil, nadajajoč se najboljših uspehev. Podgoršek je gledal v knjige in pozval tudi njo, da stopi bližje k njemu, da bo videla, kaj je v knjigi zapisanega. Ona nič hudega sluteč, se mu približa, a on jo k sebi stisne, da se mu je komaj iztrgala in ga

proč pahnila. To pa ga še ni izučilo. Hotel je poljubiti in je z roko silil nekam. Toda on je bila močnejša in se mu zopet ubranila. Podgoršek postaja čedalje strastnejši. Nagovarjal je k raznim nemoralnim stvarem in zahteva da se mu vsede na kolena in da bi grešno njim občevala. — Gospodine Podgoršek, ali n poznate 9. božje zapovedi, ki pravi: „Ne poželi svojega bližnjega ženo“? — Kakor se kaže Vam in Vašim tovarišem ni mar izpoljujevan božjih zapovedij in hočete v greh zapeljavati tudi svoje verneke! Vkljub vsem zapeljivim sedam je poštena žena ostala trdna in nevprosna, kar pa je Podgorška še hujše razvane. Pritisnil jo je k zidu ter jo silovito poljuboval. Z največjim naporom se mu je zopet ubranil in ga pahnila od sebe. Uganjal je še nepopisani svinjarje. Nazadnje je po vseh bridiških skušnjah vendar le sprevidel, da iz te moke ne bo kruha in da se ni lotil prave, čeprav je bil popolnoma prepričan, da mu ne bo spodeleno vedel je namreč, da je novoporočenka v blagoščovljenem stanu, in radi tega se je najbolj zanašal na uspeh. Končno ji je ta nesramna zabičeval z ostromi besedami, da ja ne sme komur o tem praviti, kaj je hotel od nje imeti. Potem ji je odklenil vrata (po njenem prihodu) in je namreč zaklenil, ne da bi ona to opazila, in ko je stopila na prostoto, se je globok oddahnila. To zadostuje za danes. Vesem farom pa polagam na srce, da ja ne spuščajo farovž žensk samih. Vsezalet

Mislimo da temu dopisu ni treba niti do stavljati. Kakor smo slišali, pride zadeva pred škofa in tudi v angleške časopise. Prepričan pa smo, da se Podgoršku ne bo pri škofu nizgodiло. Vse bodo lepo potlačili kakor so pri Klopčiču v Calumetu. In take ljudi naj bi mi pa poznavali, kot od Boga samega v njegovo službo izvoljene? Taki ljudje se imenujejo služabniki in sotrudniki Kristusovi? Ali ne veste, kaj je Kristus učil? Takih vzgojiteljev in učiteljev ni ne maramo, ki zapeljujejo naše početne žene v greh in nezvestobo, ki s svojim delovanjem in s svojimi okuženimi nauki razširjajo med našim narodom podvijanost in nepoštenost, vkljub temu hočejo veljati za nekake polbogove Proč s takimi ljudmi!

Novice.

„Napredna zveza“, kakor so krstili na vrli zaupniki „Štajerčeve“ stranko, je pričela svojim delom. Dne 10. t. m. je imela svojo prvo sejo in se je konstituiral odbor takole: Načelnik g. Maks Straschill, veleposestnik Bregu pri Ptaju; podnačelnik g. Joh. Stendt sodarski mojster, podžupan in veleposestnik Ptaju; blagajnik g. Leopold Slawitsch, posestnik in trgovec v Ptaju, zapisnikar g. Karl Linhart, urednik „Štajerca“ v Ptaju. — „Napredna zveza“ bodo pričela takoj z resnim delom. Sklenejo se je nastopiti na shodih v vseh večjih krajih posameznih okrajev. Shodi se vrše po § 2. zborovalnega zakona. Prvi shod se vrše v nedeljo v Ptaju. Sledi mu drugi shod, ki se vrše v nedeljo 24. t. m. popoldne in Ormožu. Taki shodi se bodo vršili po vseh krajih in jih bodo vedno pravočasno naznanjevali. Poskbeli smo, da ne bodo opijani klerikalci tudi shode motili. Naši somišljeniki pa naj prihajajo polnoštivno, kajti — „zora puca, bit će dana“

Državnozborske volitve se bližajo in že stoji klerikalno-prvaška armada po Štajerskem in Koroškem pod orožjem. Celovski „Mir“ je preselil v Ljubljano in že prva ljubljanska številka dokazuje — zakaj. Kajti takoj psuje naprednjake z besedo „razbojniki“ in napadne besno naprednega g. Seifritza, ki je že čez 20 let župan populoma slovenske občine in katerega zato ne morejo videti, ker je odkril ne smranno hujškanje prvaške gospode v državnih zbornici... Na Štajerskem je stvar ednaka. Prvaški listi so polni lepih obljud za ljudstvo in polni umazanih lažj čez naprednjake. Kapelan Korošec pa pošilja oklic na fajmošte in kajane, v katerem jih sili v politiko in jim celo priporoča, nadlegovati ženske za politično delo. To pa dokazuje, da bode volilni boj ljut in brezobzireni. Naša stranka je sklenila postaviti svoje kandidate v vseh okrajih in naznanih jih bodo pravočasno. Pr

izberi naših kandidatov nam bode merodajen edino naš program. Za zdaj pa priporočamo našim somišljenikom, naj se ne postavijo ne na levo ne na desno, — naj ne obljubuje svoj glas neklerikalcem ne „Narodovcem“. Spindlerjeva „nova“ stranka nam je ravno toliko nevarna, kakor klerikalna. Torej edino naše kandidate treba voliti! Bržite se te-lih navodil: 1. Nikdo se ne spuščaj z nasprotniki v politični pogovor, ker te hočejo s tem le odvorniti od prave poti! — 2. Nikdo se ne udeležuj nasprotniških shodev, kajti vsaka ojstra beseda je kazniva po novi postavi. — 3. Naznanite nam takoj, ako bi vam kdo denar obljuboval, da volite za nasprotnike, ali ako bi vam pretil, ker ste naprednjaki. — 4. Skrbite, da se vas vpiše v volilne zapiske in da se vas ne oslepatri sa vaš volilno pravico. Volilec je vsak avstrijski, 24 letni državljan, ki stanuje vsaj 1 leto v dotedne občini. — Toliko za danes. Pripravljajmo se, dokler je čas!

Bombardirajo nas zopet, seveda s slavnozanimi „popravki“ po § 19. tiskovnega zakona. Nam se ti naši nasprotniki iz srca smilijo, ker so tako otroško-neumni, da bodo nebeško kraljestvo gotovo vsled svoje neumnosti dosegli. V rubriki „Iz Štajerskega“ objavimo danes „popravek“ kaplančka Otepeca in prepričani smo, da se bode ves svet smejal. Kot dobri kristjani priporočamo tega kaplana vsem pobožnim devicam in devičarjem v molitvah: vsmiljeni Bog naj mu pamet razsveti, da se mu ne bode več treba pretepavati s hudimi deklinami in da ne bodo več „popravljali“. Nadalje smo dobili za to številko še dva „popravka“: prvega od Ivana Hojnika, fajmoštra pri sv. Jakobu v Koprivni pri Piberku na Koroškem, drugega pa od župana Rutarja iz sv. Petra na Koroškem. Žalilice ne moremo in nočemo dotedna „popravka“ objaviti. „Popravka“ sta namreč „prepametna“ in zato sta romala v koš in čeprav smo ju v predpustu dobili, vendar ne moremo svojim čitaljem to veselje pripraviti, da bi ju čitali. Le naprej, gospodje od črne armade, le naprej s „popravki“. Mi se jih ne strašimo, vaši „popravki“, in le srce nas boli, da je še toliko revnih, duševno osiromašenih nevednežev na svetu...

Misijoni so se zopet pričeli in klerikalci izrabljajo te cerkvene prirede zopet na vse pretege. Naravnost škandal je, da se upajo duhovni, „namestniki Božji“, omadeževati najsvejši kraj, samo da zadoščajo svojemu nagonu. Nečuvane stvari se nam poročajo in ni dvoma, da se priede marsikje „misijon“, samo da bi se zadušilo s psovanjem raz prižnice napredno gibanje. Škandal je to! Ali vsaka stvar ima svoje meje! Slabi bi bili, ko bi se ne branili. Kdor laže v cerkvi, ni vreden našega spoštovanja! Kdor obrekne v spovednici, je slabješ od brezverca! In zato opozarjamо naprednjake, naj se ne strašijo prvaških psov, ki padajo v teh časih „misijona“ raz prižnice. Kdor ti pravi, da ne dobiš odveze, ako čitaš „Stajerca“, ako skribiš za bodočnost svoje dece, za svoj obstanek, — ta je lažnik! Kdor ti pravi, da moraš dati svojo nepokvarjeno hčerkjo v družbo kaplanskih petelinčkov in pijanih fantov, da igra „teater“, — ta je lažnik! Kdor se peča v cerkvi, na prižnici in v spovednici s politiko, ta je in ostane lažnik! In dokler se nam ne dokaže iz svetege pisma, da je naše stališče napačno, dokler se nam ne dokaže, da nimamo prav, — toliko časa trdimo, da je lažnik, kdor se bori proti našemu načelu! In zato naj le rogovili po svojih „misijonih“, — s tem napeljujejo le vodo na naš mljin; ljudstvo bode izpozna, da je vera takim ljudem le plăšč, pod katerim skrivajo svojo hinavščino in negot.

Spoledni listki so zdaj zopet na dnevnem redu. Dobro, mi nimamo nič proti temu, da se pripravi vsakdo primerno na velikonočno spoved. Pač pa imamo veliko proti temu, da bi se tudi pri razdelitvi spovednih listkov politične burke uganjalo in ravno tako imamo veliko proti temu, da bi se ljudstvo ob tej priliki odralo. Iz raznih krajev dobivamo poročila, da dajejo duhovni listke le pod pogojem, da se ljudje zavežejo, da ne bodo več „Stajerca“ brali. To je proti vsem verskim in posvetnim zapovedim. Iz drugih krajev pa se nam zopet po-

roča da zahtevajo duhovni denar za spovedne listke (do 1 K za listek) in tudi to je groter nikjer vtemeljeno. Prosimo, kmetje, klaci, vinci, torej ljudje, ki morejo plačevati svoje davke in katerim pač niti vinar ne preostaja, — ti ljudje naj plačajo nekak novi davek za listke, katerih dobiš 500 za krajcar. Duhovni, ki so dobili ravnokar za letno pet milijonov kron povrašanja svojih itak mastnih plač, odirajo na ta način ljudstvo. O pozarjam o somišljenike, da nini dozaveza, — plačati take neopravičene tirjatve požrešnih gospodev! Vsaka stvar do gotove meje! Tudi izkorisčanje mora imeti gotovo mejo! Ako se še kaj tacega zgodi, naj se nam to brzo naznani.

Kradejo! Ljubljanski „Slovenec“ poroča, da je „Narodna stranka“ ukradla neki iztis „Fihosa“ . . . Hm! Nam se zdi, da to ni nič novega. Križman nam je adresu kradel in vendar je bil in je še „apostelj“ prvaškega gibanja in njemu so zopet drugi „apostelj“ adrese pokradli. O tem smo pa itak že govorili, kako kradejo prvaški listi „Stajercu“ članke in jih imajo potem za „izvirne“. Namen posvečuje tem ljudem tudi najumazanejše sredstvo!

Iz Spodnje-Štajerskega.

Duhovni proti — škofu! Znano je, da se pravki niti rimskega papežu ne vklonijo, kadar jim zapove mir v politiki. Tudi je znano, da napadajo ti farji vsacega svojih tovarišev, ki ne trobi v njih rog in se briga raje za cerkev. Kako so svoj čas napadali miroljubnega ptujskega prošta g. Flecka, ker ni hotel igrati vlogo hujščaka v talarji. Zdaj pa dvigajo svoje strupečne jezike celo proti mariborskemu knezu in škofu. Neki župnik, ki razume prav dobro nemški, ker bi drugače ne bil to kar je, zahteval je od urada dvojezične tabele. Poslalo se mu je nemške ali vrnili jih je parkrat. Knezoškofu se je to neumno zdelo in ukazal je fajmoštru, naj ne razburja duhove po nepotreminem in naj vzame dotedne tabele. Zdaj pa napadajo farški listi — škofa. Res, kdo je kriv, da vera peša? „Gehorsam ist des Kristen Pflicht!“ Ali naši politikujoči popi ne odnehajo in psujejo raje svojega cerkvenega poglavarja po svojih časnikih. Kaj si bodo neki pobožni čitaljeti misili? Kdo ima prav, škof ali fajmošter? Res lepe, vedno lepše so razmere, ki jih vdomačuje prvaška politika.

Klerikalni „aufpuč“-kmetje. 7. t. so imeli naši črnulti zopet „zaupni shod“ v Mariboru. Ker nimajo ti „zaupni shodi“ prav nobenega pomena, se ne bodoemo v njim pečali, ako ravno imamo natančno poročilo. Povedati hočemo le, da so prišli ti-le klerikalni „kmetje“: Kanonik Mlakar, dohtar Rosina, dohtar Rudolf, dohtar Omulec, fajmošter Ozmeč, dohtar Sernec, dohtar Vračko, župnik Zdolšek, župnik Korošec, dohtar Barle, dohtar Georg, dohtar Benkovic, fajmošter Cerjak, dohtar Mayer fajmošter Pečnik, poleg tega še 2—3 posestniki in nekaj trgovcev. Torej 9 dohtarjev, ki imajo grozno veliko „ljubezni“ do kmeta, gotovo pa do njegovega močnija, — in 6 farjev. Bog se usmili, in vsa ta godla je — „kmetski zaupni shod“.

Minoritski mežnar v Ptiju ima veliko napak. Ali glavna napaka je njegov dolgi jezik. Mož je tako zabit in nesramen, da poseka najhujšega politikujočega farja. Evo slučaj: Pri zadnji ekspediciji „Stajerca“ so prinesli dve ženi list na pošto, ko je bil mežnar ravno tam. Komaj zagleda ta zbesneli farški podrepnik „Stajerca“, — in že je zdivjal, kakor zdivjebik, ako mu pokažeš rdečo ruto. Pričel je posvatiti kakor ogerski cigar in vplil, da je „Stajerc“ ničvreden list itd. . . Res, tako nesramnost že nismo dolgo doživel! In poroča se nam, da nadleguje ta mežnar vsak dan poštne uslužbence s svojimi neumnostmi. Ali ga ima fajmošter zato v službi? Potem se pač vse neha. Ali bodo v Ptiju gospodarili mežnarji, ki imajo slamo mesto možgan? V Ptiju se upa ta zbesneli ali znořeli mežnarček, ki živi od nas, svoj jezik brusiti! Mežnar bi zasušil, da bi ga okloputale ženske. Sicer pa se bode za svojo nesramnost zagovarjal še pred sodnijo. Za danes pa le vprašamo minoritskega župnika, zakaj ne prime tega neumenga, zatelebanega mežnarja za dolga ušesa in

mu ne pově, da ima držati svoj jezik in se bri-gati edino za cerkvene svede, cerkvene smeti in cerkvene miši! Ako pa župnik tega hujščaka ne prime za jezik, potem prosimo miroljubnega našega prošta, naj napravi red. Od takih farških petolizcev se ne bodoemo pustili nadlegovati. Mežnar, tvojih neumnosti bo kmalu konec!

„Castni občani“ v Št. Vidu pri Ptiju, v obči (le pri pametnih ljudeh ne!) prijavljenci gospodje hofrat Ploj (zaščitnik deviške nedolžnosti), Miha Brenčič (pogoreli lesni liferant), dr. Jurčela (bojkotni pridigar), „profesor“ Zelenik (bivši „načelnik“ pro forma ptujskega okraja) in krčmar Mahorič iz Allerheiligengasse, — ti možakarji se menda ne bodo dolgo veselili svojih časti! Omenili smo že zadnjic, da je bila njih izvolitev navadni politični švin del. Zdaj pa čujemo, da je bila dotedna seja celo neslepčna in da se je vložil energični protest proti temu sleparskemu postopanju prvaških nevednežev. Na dotedni seji je bilo le 7 odbornikov; torej je bila neslepčna. In niti ti 7 niso vslasovali za Plojovo družbo. Kaj za storagov so storili omenjeni prvaški petelin za Št. Vid? In zakaj ne izvolijo prvaški občinski zastopniki „Cukrovega Naceta“ ter „Zaneta iz Iblane“ za „častne občane“? Farani so že nabrali na stotine podpisov za protest. Kajti taki švindel ne sme zmagati!

Kaj je s tatom? Poročali smo natanko o nesramni tatvini prvaškega bajtarja in župana Bratuša iz Turškega vrha v Halozah. Mož je okradel tisočake občinskega de narja!!! In vendar ne črnijo prvaški listi niti besedice o tej infamni tatvini, ki je trajala celih 8 let! Kaj je na stvari in zakaj molčite? Tat je tat, pa naj bode klerikalec ali liberalci, Nemec ali Slovenec. Ako bi imeli prvaški listi torej le iskrlico poštenja v sebi, moralib si svetu povedati, da je kradel njih pristaš in zagovornik Bratuša. Opozarjamо oblast, naj prime tata za dolge prste! Prvaški časopisje pa se je uvrstilo s svojim molkom med zasčitnike tato in lumpov. Fej!!!

Umor — ali kaj? Iz Središča se nam piše: 5. t. m. so našli mrtvo 70 letno žitkarico Marijo Dečko, p. d. Klenčarico, stanjujočo v Jastrebcih (župnija v Bolfang). Mrtva je bila svoj čas premožna posestnica v Središču. Njen zet, posestnik Ivan Bratuš v Obrižu je strastni klerikalec in prvaški petelin. Proglasil je, da je umrla pokojnica na mrtvodu, čeprav je moral videti na lastne oči, da je bila stara močno na prsih in obrazu poškodovana, da je bila torej smrt jako skrivnostna in sumljiva do skrajnosti! Dne 6. t. je hotel Bratuš starko pokopati. Vse je bilo že za pogreb pripravljeno. Ali nakrat prideta dva orožnika proti hiši in ostavita pogreb. Drugi dan, 7. t. m. je prišla komisija iz Ormuža in je dognala, da je bila Marija Dečko umorjena. Prčela se je preizkava. Orožniki so arretirali nekega Pavla Tučiča, domaćina iz Kogra, ki je skupno s starko živel. Vprašamo vso javnost: zakaj je hotel klerikalec Bratuša starko pokopati brez komisije in na ta način zatajiti storjeni umor? Ljudje si pripovedujejo prav čudne stvari. Marija Dečko je imela za prevžtek K 2200, njivo in vinograd. Ali klerikalec Bratuš ji je obljuboval zlate gradove in je polagoma vse iz nje izvlekel, de nar in njivo, pustil ji je pa le po trtu uši uničeni vinograd ter borne kčico, v kateri je stara samotarila in beračila okoli revnih viničarjev, medtem ko je njen zet imovit posestnik ter mu je le onak v vsem bogatstvu pri pomogla. To je kapitelj in najtemnejše zgodbe poklerikalnih krajov! Tako vzgojuje tisto klerikalno časopisje, ki sedi vedno na sodnikov stol. Tatvina v Turškem vrhu, škandal v Hajdinu, verska zblaznelost po „misijonih“ in zdaj ta umor so posledice farške vzgoje.

Učitelj in trgovec Klemenčič v Ptujski gori zasluži, da se javnost malo z njim popeča. Prvič je ta naddebudni možakar dopisun lažnivih in podligh člančičev v prvaško-farškem časopisu. V teh člančičih napada vse navprek, kar je na poti njegovim sebičnim namenom. Vstrasil seveda ne bode nikogar s takimi nizkimi lažmi

in obrekovanji. Ali vprašanje ostane vendar odprtjo: je-li se strinja lažnivo dopisovanje z učiteljskim poslom in je-li morejo imeti otroci splošno govorja, da laže po prvaških cunjah vedoma in nesramno? Sicer se nam tudi druge stvari malo čudev dozdevajo in le malo potrpljenja še, potem zaropato odločno. Ali se strinja učiteljski stan s trgovskim poslom? „Kni“ ne odstranijo to dejstvo! In zakaj se tega Klemenčič ni prestavilo, ko mu je „Marburgarica“ lani marmikaj zanimivega očitala? Zakaj niso imele prične na šolsko nadzorstvo uspeha? To vse so stvari, katere nas pričenjajo zanimati in povedali bodoemo resnico brez obzirov na vse strani, ako nadaljuje učiteljek svoje hajskajoče delo. Zob za zob!

Črešnjevski župnik in spoved. Znan je že itak po celiem Štajerskem, ta črešnjevski fajmošter Janez Sušnik, čeprav le po slabih strani. Sicer zo mu pogumno možje z odločnim nastopanjem vsaj toliko jekiz zavezali, da pusti naprednjake na prižnici pri miru. Ali zato deluje tembolj strupeno proti „Stajercu“ in njegovi stranki, kadar ve, da ga nikdo ne more za ušesa prijeti. Evo objavimo par slučajev, ki dokazujejo, da izrablja ta prevzetni, kruha pisanji pop spovednik edino v svrhu boja proti našemu listu! Torej čujte sledeče prizore iz črešnjevske spovednice! — Fajmošter: „Vi berete „Stajerca“?“ — Spovedenec: „Ja!“ — Fajm.: „Ali boste to opustili?“ — Spov.: „Ne!“ — Fajm.: „Stajerc“ je od škofa ojstro prepovedan list, ker piše čez cerkev in sv. vera!“ — Spov.: „To ni res; ako bi bil „Stajerc“ tak, prepovedala bi ga c. kr. vlada; doslej še nikdar nisem bral, da bi ta list čez cerkev ali vero pisal.“ — Fajm.: Morate ga opustiti.“ — Spov.: „Ne! Prosim, gospod, prišel sem se grehov očistiti, ne pa politiko uganjati; cerkev je Božji kraj in ne politikujoča bajta!“ — Fajm.: „Ne dobite odveze.“ — Spov.: „Gospod zahvalim;“ mož se obrača od spovednice. — Fajmošter zakriči: „Čajte, dobite odvezo, ali prosim vas, ne izpovejte, kaj sva govorila!“ Mož bi molčal, ako bi župnik držal svoj jekiz. Ali na Štefanovo je tulin župnik raz prižnice, da se pridejo nespodobneži v spovednico kregati in politiko uganjati in zato je tudi dotočnik povedal, kdo da se krega v spovednici in kdo uganja politiko. Sušnik je v tem slučaju lagal kot spovednik v pričo Boga, da pišemo proti veri in da je naš list po škofu prepovedan. Ali naprej k 2. slučaju: Fajmošter: „Ti slušiš tam tam pri . . .?“ — Spov.: „Da!“ — Fajm.: „Tam je meni sovražna hiša, kjer tudi „Stajerc“ berejo, zato moraš to službo zapustiti!“ — Spov.: „Gospod ne morem; meni gre tam dobro; v to hišo prihajajo le pošteni ljudje, ne slišim in ne vidim ničesar nespodobnega; tudi „Stajerc“ ne berejo.“ — Fajm.: „Moraš proč.“ — Spov.: „Ne budem!“ In se obrne ter gre od spovednice proč. Ali ni to škandal? Kdor ne liže zbesnelemu popu pete, temu se celo posli odgovarjajo? Fej! Ali naprej k 3. slučaju: K spovednici pokleklne mlad fant; takoj se vidi, da sta si fant in župnik sovražna. Fant prične moliti, ali duhoven mu seže v besedo in se zadere: „Ti si pričal pri sodniji zoper tvojega župnika po krivem!“ — Fant: „Ni res! Nisem po krivem pričal, izpovedal sem tako, kakor je pod prisego izpovedalo vseh 8 prič.“ — Fajmošter: „Marš!“ — Fant ostane urno od spovednice ter gre razjarjen naravnost iz cerkve; zunaj pa pravi: „F . . . far, pri tvoji spovednici me ne bodes več vidil . . .“ Toliko za danes. Omenimo, da smo pripravljeni te slučaje pred sodnijo dokazati in da so imena dotočnikov na razpolago! Tako nastopa ta črešnjevski fajmošter. In lahko mu je, kajti odgovoren ni nobeni oblasti, razven škofu, kateremu se pa lahko nalaže kar hoče. Saj pravi sam, da „mu škof vse verujejo in ga še celo podpirajo!“ Ali mi vprašamo v vsej javnosti cerkveno oblast, je-li sme pravični duhoven tako nesramno postopati? In ali ni čuda, da ostanejo ljudje vendar še verni, ako ravno vidijo tako postopanje? Bos, veliko potrpljenja mora imeti človek, da ne storí — kaj drugačega?

Roš v Hrastniku in rudarji. Na lumperijski, katere je naš list o trboveljskemu županu Rošu odkril, nismo dobili doslej ne odgovora, ne

reževež, ki so od Roša odvisni ali pa Rošu — dolžni. Sultan Roš pa poskuša na razne načine omehati naše srce. Sam nam sicer ne piše, ker dobro ve, da bi njegova pisma niti za stranišče ne porabili. Ali druge ljudje nagovarja, naj nam pišejo. Pa ne bo kruha iz teme! Mi se ne strašimo Roševih gostilniških groženj. To ži naš, Roš, in vse ti dokazem! Ali popolnoma nevtemeljeno je, ako nas smatra kdo za nasprotnike rudarjev ali rudarskega „konzuma“? To je stvar hrastniškega delavstva, v katero se ne vtikamo! Ali nekaj vprašamo. Ali je res, da se je ponudilo sultani Rošu načelnštvo hrastniškega konzuma? Roš je na ponudbo odgovoril: Jaz nimam denarja za knape! Knapi pa naj imajo denarja za Roša! Knape se nagovarja, da bi prinesli zadnji vinar temu od knapovskih žuljev obogatelemu prevzetnežu! In še nekaj: Ali je res da hoče rudarski konzum opustiti svojo pekarijo, samo da bi Rošu preskrbel lepi zasluzek? Mi vprašamo to! Ako bi to res bilo, potem vzamemo Roševe pajdaše enkrat pod krtačo, da bode joj! Ven z odgovorom!

Pobalinstvo. Koncem prosinca sta se poročila posestnikov sin Franc Robitsch in Marija Schulzer. Veselica je bila lepa. Po poroki pa je poslala neka črna hinavská duša, ki se ne upa podpisati, nevesti dvoje pisem. Hinavec je hotel napraviti, kakor da bi dolgoletni priatelj mladih poročencev g. Döschmann, ta pisma pisal. K sreči so takoj spoznali to pobalinstvo. Take od politikujočih farjev podivljane pobaline treba za ušesa prijeti.

Misijon v sv. Miklavžu pri Ormužu ima že grozne posledice. Res, kdo ima le iskrlico poštenega verskega čuta v sebi, se mora zgrati nad postopanjem gotovih zdvijanih „misijonarjev“. Pred kratkim je zblaznil 26 letni posestnikov sin Martin Tomazič iz Kajžarčaka pri sv. Miklavžu, odpeljati so ga moralni v norišnico v Feldhof. Na kolodvoru je vpil na ljudi, da so hudiči, da se bodo cvrli v peku, da so vsi Miklavžani prokleti, ker čitajo „Stajerc“ in hodijo po gostilnah itd. Fant ima versko blaznost in to je edino posledica gonje „misionarjev“, teh razširjevalev sovražta, ki begajo neumno ljudstvo, dokler ne konča na vrvi ali v norišnici. V Hermancu pri sv. Miklavžu pa je ubil tudi zblaznili fant neko žensko, zopet v verski blaznosti. To je delo „svetih mož“, ki najbi razširjevali večne nauke krščanske ljubezni. In druge posledice niti ne omenimo! Cele vrste delavcev so bile med „misiononom“ od rigoljanja zadržane. Kmetje so razburjeni do skrajnosti in bati se je, da si prihodnje sami pomagajo. Pred takimi „misionarji“, obvari naš o Bog! Župnik v sv. Miklavžu seveda potrebuje pol zblaznelega ljudstva, kajti le neumno ljudstvo se da odirati. Mož si dela lepe železne ograle, farani pa naj plačujejo. Cerkvene klopi se licitira zelo visoko, ali niti procentev za ubožce se ne plačuje. Vičičarjem pa se vzame zadnje krajarje in se jih pusti stradati za čast — farske bisage. Vse kar je prav! Ali take razmere kričijo do neba in grozni odgovor bodoce dajali, nenasitni črnosukneži!

Tepeňi kaplan. Dobili smo in objavimo: Sklicujoč se na § 19. tiskov. zakona z dne 17. dec. 1862, drž. zak. štev. 6 ex 1863. zahlevam z ozirom na dnevno vest, objavljeno pod zaglavjem: „Tepeňi kaplan“, v štev. 5. z dne 2. februarja leta 1907. Vašega cenjenega lista, da sprejmete v zakonitem roku na istem mestu in z istimi črkami nastopni stvarni popravek: 1. Ni res, da so pri občinskih volitvah v Kotredetu pri Zagorju ob Savi punice kaplana iz Češenika prelasse in prekloputale, ampak naspotno je res, da pri občinskih volitvah v Kotredetu pri Zagorju ob Savi niso prelasse in prekloputale punice kaplana iz Češenika; res je tudi, da se je pri občinskih volitvah v Kotredetu pri Zagorju ob Savi samo ena punica, nameč županova hči, s silo zakadila v kaplana iz Češenika in ga je hotela na tla podreti, pa ga ni mogla na tla podreti. 2. Ni res, da, ko

bi ostal pri svojem brevirju, mesto da bi silo žal vikal v politiko, ne bi dobil klofut od „nežnih“ uničenskih rok, ampak res je, da ni dobil klofut ne bi od „nežnih“ ženskih rok. — Z odl. spoštovanjem tako v Čemšeniku, 6. februarja 1907. Jožef Ocepekuriti s kaplan.

Brezit Opomba uredništva: Ta „popravek“ je pač, v precejšnja nesramnost. Ni res pa ni res, pa rečiča je in res je! Ali ne čuti to hribovsko kaplančes, ki da se s tem „popravkom“ v javnosti groznitac. Blamira, da se mu mora vsak človek smejati, ali ker „popravlja“, da je belo — črno. Mi sevedodnjic nismo bili navzoči, ko je županova punica Nemci Kotredetu osušala žeganega gospoda, da mabi moje padel cviker raz nosa. Tudi pljuvalo se janesnanj. To je pisal sam ljubljanski „Slovenec“ se torej duhovniški list, v katerega dopisuje gotovih boc tudi kaplan Ocepek. Sicer pa prizna kaplan V Pol sam, da se je dotična punica „s silo zaganjal ost, vanj in zatorej je pač vse resnica, kar smotvo“. Pisali. Kaplanče, ostani raje pri brevirju in v Šnikido se ne bode „s silo zakadil“ v tebe! Pa ne adijo!

nšaka Podružnico c. k. kmetijske družbe v Mariborodelajo je imela preteklo leto 243 članov. Skupni dohodki so značili K 12.721.26, izdatki pa sledili K 8.112.09. Z vsakim občnim zborom je združeno žila filialka tudi poučno predavanje. Ljudskoživo šoli v Gamsu in v Podbrežji je darovala 1 špicradi pa za peronospero, 3 nože za cepljenje ter orodja se za obdelovanje vrtov; ljudski šoli v Karčevnitemo 1 špicradi in 1 „Rückenschweller“. Za premiraj Bizele je pridnih poljedelskih poslev je darovala filialnemu ka K 200. Nadalje se je razdelilo 60 K štirinštrem pridnih viničarjem (iz Pickerer-Winzer-Stiftung) da in nadalje 1 viničarju letne podpore 100 K (Kottu na linsky-Stiftung). Filialka je obdržala praktično. I tečaje o vinogradništvu, sadnjerej itd. Nadalje se je razdelila svojim članom 26.500 cepljenj, da amerikanski trt (12—14 v.). isto število seznično razdeli spomladi. Raznim občinam je posodila pleterodje proti peronosperi itd. 8. oktobra je se vprizorila krasno uspelo vinsko in sadno razstavljapre v Mariboru. Nabavila se je sadni mlin, ki stoji odstopi v rabo članom proti mali odškodnini. Vse Nadalje je ustanovila plemensko štacio zberljivo domačih zajev pri vili Alwies itd. Filialkaje z sme biti ponosna na svoje uspehe!

Iz sv. Lovrenca v Slov. Gor. nam pišeši li napredai kmet: Naša prvaška gospoda je postal Moz prevzetna. Zlasti jo boli, ako si hoče pomagati tiki mladi človek in si v temeljiti bodočnost. Kler. F. kalec je pač povsed ednak. Gnušno je že, kanjih počenjajo brezvestni klerikalni voditelji s temščan revnim, izmozganim ljudstvom. Vse mogočesto neumnosti jim pridejo na um, le kaj pametnega vila ne, le kaj tacega ne, kar bi ljudstvu resnične tal koristilo. In ako si hoče človek že sam pomagati ne potem mu mečejo polena med noge. Ali ljudstvate se drami in pologama se bode zavedalo. Načel Koser je itak iz „Stajercov“ poročil znan in knite do dane, še ni ničesar popravljeno, kar je bilo, če je pisano o tej osebi. In taki so njegovi od ljuda skakega dela obogateli prijatelji! Zdaj čujem, da nameravajo ustanoviti posojilnico po Raiffeisenovem sistemu, ki bode spadala pod centraških lo v Gradecu. Glej, glej! Vsa prvaška politika met obstoje iz besnega hujskanja proti Nemcu, almeti kadar se gre za groše, znajo ti gospodje iz prve župe armade prav dobro „tajč“ govoriti. Tako je izvede povsod. Le ljudstvo naj se ne uči nemščine, ovale kajti gospodski dobitek bode veliko manjši, akher postane ljudstvo pametno! Šola v sv. Lovrencu Dež se bode tudi za 2 razreda povečala. Radovedu na zre smo, je-li se bode tudi ustreglo zahtevi staršev, azred da se deco v nemščini podučuje? Solski oblast Lep kličemo v tem oziru že danes na delo! Kajti je dobro nam je znano, da je ravno nadučiteljo že besni sovražnik nemščine. In tudi župnik si se boji — pametnega, v nemščini izobraženega Pes ljudstva. Zato pa skrbimo dokler je čas. Sebič. Grniki prvaške stranke na levo, mi pa na desno, reto in boj naj prične. Kdor je pravičen, mon ko zmagati.

Pož Iz Slov. Gradca nam piše prijatelj psov. Pogod Od 3. t. sem se je klatil po mestu in okolici, neki stekli pes iz občine Vrhe. 5. t. so razglasili pasjo kontumaco. 6. pa so orožniki pes ustrezači lili. Tako potem se je sklenilo, uničiti vse pesarne brez ozira, je-li so prišli z bolnim psom v dobro tiko ali ne. Veliko lepih, čisto-plemenskih in drupalnih psov je bilo žrtev postavni črki. Vse mestku

da bi se bilo žalostno. Pse se je tudi po okoliških ob- „nežnih“ ah uničilo. Ako bi oblast pravočasno nasto- bil klofut, ne bi bilo treba tega krvavega pobijanja. tovajem, tako postopanje pač ni opravljeno in mora f Ocepek. buriti slehernega prijatelja živali!

Brežički prvaki se jezijo v svojem zakotnem k“ je pač iču, v katerega zavijajo krameri kvargeljne, s, pa res ti čita ga tak nikdo ne. Jezijo se čez naš kaplanče, pis, ki je označil „značaj“ prvaških vodij v i groznožičah. Ne moremo pomagati, dragi „general- smejeti, b“, ali tudi naše geslo je: zob za zob! Mi seveda hodnjič pa še kaj več. Ljudem, ki so morali punica v Nemcih prosjačiti, da so jim blake kupili, da mu bi morali drugače svojo nagoto kazati, ki lo se je danes pljujejo na svoje dobrotnike, takim lovenec“, dem se pač ne bode nikdo uklanjal. In tudi je gotovo jih bodemo pozdravliali s — polenom.

kaplan V Polenšaku kuhajo prvaki zopet neko ne- aganiali“ most, katero so krstili z imenom „bralno kar smo išč“. Zlasti nadučitelj bi rad uganjal svoje eiriju in rke v šolskem poslopu, pa mu oblast menda ebe! Pa ga ne dopusti. Stari in izkušeni faran iz lenšaka nam piše m. dr.: „Ubogo ljudstvo, Mariboru upni do- je krajcarje! Ždramite se za vaše blagostanje latki pa zasedujete pota, ki vam jih kaže naš voditelj je zdr- tajer!“ Neumne „teatre“ pa pustite Ljudski koživcem, ki žive od naših žuljev!“ — Tej 1 šprici sedi pač nimamo ničesar pristaviti, kajti člo- orodje ku se že gnusi, ako vidi to grozno sleparijo, Karčovini katero se izmogza bedno ljudstvo.

Bizeljski kaplan Grilček se pere v nekem kotnem lističu in trdi, da smo ga „po ne- K štirim ženem“ napadali. No, fante, izviša nas! Res (Kottu- Štiftung), da ima sin čevljarja Jurij Rihterja še danes Šo na glavi, ker se mu je celo pest las iz- praktične jalo. Kaj in kako se je pri sodniji delalo, Nadalje vemo. Ali 9 dohtarjev ne spravi resnice iz cepljenih sta, da ima otrok na glavi znake „krščanske tevilo se bezni“ kaplavove. 7 cm dolgo in 5 cm ši- posodila to plešo vidi lahko vsakdo na dečkovl glavi, obra je or se pri omenjenem čevljaru oglasi. Sicer razstavo naprej! Kaj pa je z Rožancem dekletom, ki se ne vemo kaj. Možaki, vi od nas sploh ljudstvo mate ničesar „zahtevati“, ker nismo o. Naš to tukaj, da bi vašo neumnost podpirali. man in taknite svoje prvaške nosove v račune, ako je bilo late čitati! Vaše psovjanje je čisto neumestno. od ljud- pršajte raje „Filipos“, zakaj molči tako trdo- čujemo, atno o tativni v Turškemu svetu, kjer se ne gre o Raiff- 21 K, temveč za 3½ tisočakov. Stikajte po- centra- vaških lumperijah, ne pa v stvareh, katere ne zumete ali pa jih na farško komando nočete icu, ali zmeti. Adijo!

Zupanom v Leitersbergu pri Mariboru je Tako je izvoljen g. Alojz Loppitsch, prvi občinski omčine, etovalec je g. Ferd. Sarnitz, drugi pa g. Joh. Ši, aka ircher.

Deželni šolski svet je sklenil razširjenje dovedni razredne ljudske šole v Gornjem Gradu v staršev, razredno.

Lepi oč. Oktobra 1906 je zapustil 40 tui delavec Jos. Stergar v Mezirju pri Celju dučitelj ojo ženo in 4 otroko. Doslej ne ve nikdo, am se je obrnil.

Pes — živiljenje rešil. Inžener H. Hohn v Sebič- lov. Gradcu je zaspal pred kratkim z gorečo desno gareto. Postelj se je vnela in gotovo bi zgo- mora l, ko bi ga njegov pes z lajanjem ne zbulil.

Požar v Slov. Bistrici. V nedeljo zvečer psov: pogorelo štacionsko poslopje v Slov. Bi- okolicu. Postaje-načelnik g. Doborischeg je od- izglasili otovljal ravno s celo družino v Sv. Jurij. Ogenj ustreljastal gotovo v kuhinji. Kmalu so prišle se pse, zbrane brame, ki so vsaj gostilno g. Sorschach- v do- in druge predmete rešile. Aspirant g. Prihoda spal v svoji sobi in se je v zadnjem tre- mesto skozi okno rešil. Požarniki so delali

junaško v groznom mrazu. Tudi mariborska požarna bramba je bila na pozorišču. Škode je za 50.000 K.

Učiteljske službe so proste: v Silevrhu pri Slov. Gradcu (učitelj in šolovodja), v Velenju, sv. Martin na Paki, sv. Andrej pri Velenju (učitelj in učiteljica). Nadalje nadučiteljski službi v Hajdinu in Sv. Vdu pri Ptaju. Prošnje se pošiljajo do 10. marca na krajne šolske sante. Ustreli se je v Ptaju 5. t. pionir Franc Dobaj. Bil je 22 let star in v Sv. Križ pri Ma- riboru pristojen. Vojaščina ga ni veselila.

Mlada tatica. Dne 7. t. je ukradla 14 letna Neža Perklič v Mariboru posestnici Kram- berger 10 K iz žepa. Smrkavo tatico so vtak- nili pod ključ.

Umrl je bivši učitelj v Rogatcu, g. Franc Staraschina v najlepših letih po dolgi in mučni bolezni. Mož je bil naprednjak in splošno spo- stovan. N. p. v. m.!

Nevarna „ofcet“. V mariborski okolici sta praznovala Ana Gmeiner in Lovrenc Fideršek poroko. Na poti v cerkev so ju napadli fantje, ju pretepli in strigli nevesti krancelj. Po noči pa se je šele vršil veliki pretep z nožmi. 4 fante so orožniki že odpeljali.

Poskušen samomor. V Mariboru se je hotela služkinja Marija Janko z britvijo vrat pre- rezati. Pravijo, da je samomorilka tudi mati otroka, katerega mrlja so našli pred kratkom v stolni cerkvi.

Zapri so v Mariboru pisarja Franc Kranjc iz Ptajske Gore, ker je v Trstu razne atavine izvrzli.

Dinamitno patrono je položil nekdo v po- stelj posestnika Groska v Poljčanah. K sreči se je razstrelila navzdol in ni bil mož ranjen. Zapri so nekega Pirša kot dozdevnega storilca.

Ubilo je drevo 21 letnega sina g. Žagarja v Celju.

Tatvina. V Središču je ukradel nekdo trgovcu Fridrichu 6 000 K. O tatu ni niti sledu. Trgovec je imel navado, vsak dan denar šteti. Tatvina mu je šla tako k srcu, da je znored.

Iz Koroškega.

Mi gremo naprej! Dne 11. t. m. smo do- bili zopet nakrat 60 novih naročnikov iz 4 koroških krajev, in sicer: iz Svetnevasi 22, iz Podgore 24, iz Miklaudzorfa 10 in iz Borovlja 4 novih naročnikov. Mi gremo naprej! Zivelj!

„Mir“, klaverino glasilo klaverinskih prvaških motogorcev na Koroškem je torej odromal za ne- kaj časa v Ljubljano. Najbolje bi bilo, ko bi vedno tam ostal, kajti Korošči ne marajo za to farško cunjo, ki se ravna po vsakem vetrin in ki obrekne danes kar je včeraj odobravala... Par stvari pa je vendar zanimivih! „Mir“, bolje rečeno „Slepir“, je bil vse svoje žive dnej iz dan svojega črnega srca klerikalni list. Ali od- kar je postal poleg monsignora Podgorca kranjski dohtarček Brejc „Mirova“ duša, pričel je navijati ta list druge strune. Brejc se je namreč ločil od ljubljanskih tercijalk in kleri- kalnih farjev v sovražtu. Odkar se v Ljubljani niti pred Najsvetejšim ni odkril, ni živa duša na Brejčevu „veru“ verovala. In ker so baran- tali kranjski klerikalci pri razpravi o volilni preosnovi le zase, pričel jih je „Mir“ psovati. Takrat so pljuvali ljubljanski klerikalci na ko- roške in koroški na kranjski. Celo tožarili so se, ali končno je splaval vse po vodi... Zdaj pa je odpotoval „Slepir“ v Ljubljano. Za- nimivo pa je, da ga ni hotela nobena druga tiskarna sprejeti nego Hribarjeva. Liberalci so sicer veliki „Slovenci“, ali „na puf“ ne tiskajo nič. Klerikalci imajo sicer celo dobrih na- ukov za Korošce, ali „Slepirja“ tiskat brez cvenka, tega ne marajo. In tako je zašel „Mir“ v Hribarjevo tiskarnico, v — tiskarno „strumpf- fabrikanta“, v kateri štrajkajo delavci vsak mesec, — in tam se zdaj tiska... Hribarček, ali se ne bojni za groše? „Mir“ je „spufan“ in glavo zastavimo, da ti bode osle kazal, kadar bodeš vprašal za svoj denar...

Dr. Brejček je prišel 3. t. v Žitarovas v farovž pridigovati. Rekli so, da je to „shod“. Ali Žitaroveški naprednjaki so že davno izpo- znali, da je laž in sleparija, kar obljubujejo prvaški „voditelji“. Zato je prišel iz te občine le en čevljar z nekim fantom na ta „shod“; to je tisti fant ki je preveč — pameten za črno

šolo. Zdaj naj dr. Brejček razsveti fantov duh! **Cesar Jožef II. — ropar?** Župnik Auernig v Mostnici bode imel svoje rogoviljenje za- govarjati pred sodnijo. Na shodu v Motnici se je namreč izrazil, da je najavečji avstrijski cesar Jožef II. katoliško cerkev oropal. Za to nečuveno predzrost tegata popa se je v zmisi 86 kaz. zak. zaradi ža- ljenja članov cesarske hiše kazensko na- znanilo napravilo. Upamo, da bode sodišče temu zbesnelemu politikujočemu farju dokazalo, da mora imeti tudi farški jezik vajete!

Radišč. Občinske volitve. Dne 26. prosinca t. l. so se vršile občinske volitve. Črnuhi se delali na vse kriplje da bi dosegli zmago, ali preveč so napeli njih zastarele strune in — popokale so jim čisto. Akoravno je bila komanda v zegranih rokah in akoravno si je za- grizeni dr. Merda prizadejal največjo mnijo, da bi pohrustal v enem hipu vse njemu pristudene „nemurje“ — pomagal ni nič. V vseh treh razredih so zmagali naprednjaki in veliko večino. Ko se je izid volitve razglasil, otočno so pobesili črni bratci svoje volitve- trudne glavice in obledeli: pretresovala jih je sveta klerikalna jeza. Medgorski g. fafmošter se je držal tako kislo, kakor bi nabiral „krap“. Tudi vsmiljenja vrednemu g. župniku v Žrelcu, kateri je tudi v Radeske volitve svoj nos vtipkal je padlo srce globoko v hlače. Najhujša žalost pa je prešinevala dr. Merdo; pripoveduje se, da je ta v svojih srčni težnji iztuhnil jako umetno ubrani „travermarš“ na podlagi mile, blagoden- ne pesmice:

„Zalostno na citrah strune

Iz mojega srca glas pojo...“

Ta „marš“ so menda dobro izurjeni tam- burci zabrenkali na pepelnico, medtem, ko je njih novo izvoljeni burgermeister v rathausu harenke tranziral...

V Št. Jakobu v Rožni dolini ima duhov- ščina res veliko opravka. Poroka za poroko in potem še povrh večno pisarjenje v celovški — pardon, zdaj ljubljanski „Mir“. Koliko skrbim ima n. p. preljubi naš prijatelj župnik Račun, posebno s kloštom. Bil je že daleč okoli nune iskati. Ljubljanske nune mu menda ne dopadejo, pa ne vemo, kaj jim primanjkuje. V Mariboru pa je bolje. Prišle bodo torej mariborske nune. Kmetje jim bodo morali reči „gnadljive“, kajti ta lepa beseda je zdaj že po „Miranu“ splošno vpeljana. Vbogi župnik, koliko ima opraviti! Ali tudi kaplan je pravi Revček Andrejček. Odkar je imel v Podsinjavsi smolo, ima neko hudo bolezen: „letati“ mora namreč, saj veste kam. Zdravi se pa s tem, da dopisuje pridno v „Mir“. Tudi ta se nam smili! Pa jima ne moremo pomagati!

Nova železnica? V Grifenu na Koroškem se je vršilo zborovanje, ki je sklepalno na novi železnici, kateri naj bi vodila od Wiesa čez Eibiswald, Sv. Ožbald, Sp. Dravograd trg, Sv. Pavel Lav. v Celovec.

Delavska smrt. Pri železniški zgradbi v Malnici je eksplodirala 5. t. dinamitna patrona. Dva delavca sta bila takoj mrtva, eden pa ranjen.

Po svetu.

Grozni umor. V Badimpešti je prerezel po- licaj Jos. Pöcze svoji ženi in svojemu sinu vrat ter se potem obesil. Vzrok je bil, da ga je si- lila žena vedno, na sej se izseljio v Ameriko.

Ljubi „Stajere!“ Slisal sem ta-le pogovor med dvema zakonskoma: Žena (k možu): „Vse premoženje sem jaz ki hiši prinesla; kaj si pa ti imel, predno si me oženil?“ — Mož: „Mir s e m i m e l !“

Resnična povestica. Nekje v rezidenčnem mestu je šel neki minister vsak dan mimo pekovskega učenca in si kupil vsak dan presto. Nekega dne pozabi minister denar doma in gre vsled tega mimo učenca. Fant: „Dobro jutro, gospod minister! No, danes nobene presto?“ — Minister: „Ne, pozabil sem denar doma in je ne morem plačati!“ — Fant: „O to nič ne stori, mi pa eno dolžni ostanet!“ — Minister: „Kaj pa, ako umrem po noči?“ — Fant: „No pač tudi ne bo dosti škode.

Volilci okraja Slov. Bistrice!

Bližajo se volitve v okrajski zastop. Vele- posestniki volijo dne 19. t. m., industrijalci 21. t. m. mesto in trgi pa 22. t. m. Za nas je važna volitev iz kmetskih občin, ki se vrši 23. februarja ob 10. uri dopoldne.

Voliti je 8 zavednih mož, ki bodo znali in hoteli zastopati kmetske interese v okraju. Kmetje! Nasprotniki ljudskega blagostanja so že na delu. Prekrstili so se, — oni, ki so zaledovali vedno svojo sebično pot, ki so imeli vedno le kot cilj polno svojo malho, — se imenujejo zdaj vaše prijatelje in vam mažejo med okoli ust in vam obljubojejo nebesa na tem in onem svetu . . . Mi pa pravimo: kje so bili ti gospodje doslej? kje so delali doslej za „ljudstvo“? kaj so napravili in dosegli? Njih besede so lepe, ali svoja dejana skrivajo.

Mi pa stopamo pred vas brez nepotrebnih praznih besed in vam pravimo: kmet naj si ne postavi sam svojega političnega jeroba, kmet naj se ne pusti komandirati, kako naj ravna s svojim denarjem, k met n a j v o l i k m e t a, kajti edino na ta način se reši nesrečne prvaško-klerikalne politike, ki hoče spraviti ves narod pod jezuiti klobuk in izstradati to bedno ljudstvo.

Okrajne volitve se torej bližajo. Roko na srce, možje in volilci! Kakšno je bilo gospodarstvo v okraju pod prvaško vladu? Kakšne so bile ceste, kaj se je za vas storilo? Ničesar ne! Sele ko je ljudstvo razbilo prvaški jarem in so prišli naprednjaki v vedino, še od tega hipa se je pričelo uspešno delo na polju gospodarstva. To prizna danes vsak poštenjak in zato smo prepričani, da storite na dan volitive, kar vam velevata pamet in srce!

Prvaško „gospodarstvo“ je znano. Opozarmamo le na prvaške „delo“ začasa nadvlade klerikalcev v ptujskem okraju zastopu. Prvaški lesni liferant je kasiril ogromne dobičke, okraj pa je bil zanemarjen do skrajnosti, dokler ni pomedil ljudska nejevolja prvaške smeti iz zastopa . . . Opozarmamo na prvaško „gospodarstvo“ v celjaku okraju zastopu, kjer je kradel tajnik Kozem 10 let dolgo ogromne svote okrajnega denarja, brez da bi mu prvaški načelnik le enkrat na prste pogledal . . . Opozarmamo na zadnjo tatvino v občini Turškivrh v Halozah, o kateri molčijo še danes vsi prvaški listi . . . In takci ljudje, taki prijatelji teme, lastnega dobička, naj gospodarijo s kmetskim denarjem? Kdor je neumen, naj jih voli!

Mi pa hočemo vedeti, kako in kdo gospodari z našimi krvavimi denarji. Zato v svin na krov, da zmagata napredna misel tudi v kmetskih občinah slov. bistrškega okraja, — vsina delol — kmet za kmeta!

Naprednjaki.

Gospodarske.

Dela v vinogradu. V Št. Ilju je imel vinogradniški ravnatelj Stiegler 21. p. m. zanimivo predavanje, kateremu posnemamo sledeče podatke: Prvo delo v vinogradniku je rezanje. Rezati se mora zlasti pri amerikanski trti zelo rano. Kajti v teh trtah prične rast preje in se trte lahko zadušijo. Torej, kakor hitro je največji sneg proč, takoj rezati! Kopije naj se primerno globoko in naj se odstrani korenine, ki se držijo na cepljenih mestih; drugače se loči cepljeni del od položaja. Z rokami odtegati je slabo; treba je z ojstrim nožem rezati. Trtno rezanje se mora znati, drugače odrežeš lahko plodove. Postavili smo trte v vrstah v primerni oddaljenosti, zrezali temeljne korenine (Grundwurzel) na 5 mm, odstranili popolnoma postranske korenine in odrezali t. z. „Edeltrieb“ do „očesa“ (Auge). Dobimo 1 do 3 m dolge, semertetja tudi več teh „Edeltriebov“. Bolje je, ako se pusti, kajti čimveč listja, temveč korenin. Ali varovati jih moraš pred mrčesjem ter jih pridno škopiti, kajti rayno na slabotnih trtah tv vgnezdji peronospora. Ako nam ostane listje zdravo, bode trta močne razvita. Prihodnjo leto se odreže vse slabotneje mladice na začetnem kraju, močne na 3, manj močne na 2 vidna „očesa“ med „vozлом“ (Knoten). Na Francoskem se reže vse skozi „vozelj.“ V sredi je veliko mozega, ki se pomši pri rezanju med dvema „vozloma“ in je potem skrivališče za mrčesje. Amerikanske trte naj se režejo še v 4. letu, le pri izredno dobrih razmerah v 3. letu prične prava vzgoja, poleg „Zapfenschmitta“ tudi „Bogenschmitt.“ Predavatelj je tudi priporočal, naj se ne sadi preveč amerikanskih trt, ker po-

trebujejo preveč gnoja. Uresniči naj se „turnus“ 4 let, drugače so vinogradi v 10 do 12 letih za nič; le težka zemlja kakor v Pesnici ali v Halozah, zdrži to 20 let. Boj proti peronospori se ne bode nikdar končal, ker se ne dela dovolj splošno in temeljito. Cena bakrenega vitriola raste od leta do leta. Dežela je naročila 62 vagonov; 57 jih je že oddala, 5 jih dobijo vinogradniški inštruktorji da se vendar povsodi škopri. Vse to veleva, da naj se raje malo novega sadit a to dobro goji. Gnoji naj se vinogradnik v jeseni. Hlevni gnoj se raznese in z lopato globoko zavrz, kajti trtne korenine so globoko, drugače bi pa gnoj le travlji koristil. Spomladni koristi ta gnoj trti. Ako se v spomladni gnoji, vpliva to šele v jeseni. Tomaževi žlindri naj se v jeseni po trgtavi raznese (4–5 centov na oral). Žvepleno-kislá kalijeva sol se lahko stopi in se raznese v spomladni (1½ do 2 centa na oral) z ammonom ali kilsalpetrom (1 cent na oral) . . . Končal je predavatelj svoj govor tako-le: Leta 1906 je pokazalo, da ni vinogradništva brez boja proti peronospori. Kdor je pravočasno delal, imel je lepo trgatev. Kdaj naj se škopri? Prvič kadar so nagoni eno ped dolgi, drugič neposredno pred cvetom, tretič po cvetju in potem četrčič ali petič po razmerah. Ne samo peresje, tudi začetki grozda naj se poškropijo. Dovelj je, ako vzameš 1% bakrenega apna. Ako dežuje po škopljenu, treba je takoj zopet škopiti.

Zlati nauki za kmeta. „Praktični kmetovalec“ navaja v lanskem letniku 18 zlatih naukov, ktere si dobro pomnite rojaki-kmetovalci. 1. Kdor hoče imeti od ilovnatega sveta bogatejši pridelek, ta naj ne opusti jeseni oranja. Učinkovanje zimskega mraza, ki je takorekoč najboljši oratar, se s tem znatno olajša, in je zemlja za setev oz. saditev poletnih sadežev primerno pripravljena. 2. Čimpreje je njiva zorana in čim dalje tako leži, tembolj je zemlja za nasejanje. Sejati v ravnokar zorano zemljo razne vrste žita, zlasti rž se ne more posebno svetovati. 3. Z obdelanjem ilovnate zemlje, ko je mokra, se več skvari, kakor n. pr. zakrivi slab pridelek slabo gnojenje dotične nijke. 4. Čimbolj gleda kmetovalec na pripravljanje gnoja. Tembolj kaže razumljenje svojega kmečkega poklicja; kajti premala gnojšča so grobokop tako mnogim kmečkim gospodarstvom. 5. Zgodno sejanje nas vara malokedaj, pozna setev pa prav dostikrat. Ravnotako si ni treba beliti glave tistem kmetovalcu, kako bi si povečal svoj kozolec in žitno shrambo, ki seje jeseni redko in spomladni gosto. 6. Rž hoče imeti pri sejanju suho, pšenica bolj mokro; oves se naj seje zgodaj, ječmen pa hoče imeti mehko posteljo. Kakor nas učijo izkušnje, je zgodnji oves težji, zlasti tedaj, če smo po sejanju njivo pobranili. 7. Na ječmenu vidimo spomladni, kaka je bila pred njim na ravnoisti njivi repa. 8. Kdor nima dobro uležanega gnoja, ta ne prideluj stročnic. Rast listja povsprešuje svež gnoj, medtem ko ulažen gnoj spravi na fižol dosti stročja, da ima decu kaj dela. 9. Konoplja in turščica ljubite plug, lan pa ima rad brano; hmelj in ogeriča najboljše prospevata pod mastno odoje. Pregovor pravi: „Konoplja in hmelj se sploh ne sramujeta rasti na gnojšču.“ 10. Ako pognojimo jeseni travnike z hlevskim gnojem in apnom, se s tem neizmerno povsprešuje rast trave. In ako naj da april majniku polovico trave, tedaj se potrudite, travniku dati ob suhem vremenu vode. Ako pa se travnik le namaka in ne gnoji, nakosi se tamkaj leta za letom manj mrve. 11. Kmečki pregor pravi: „Gospodarjevo oko odeli živino.“ Moj ljubi kmetič, gledaj toraj na sad pri krmljenju in razvzetega tudi na to, da je živinče zmiraž snažno. Ne pozabi pa tudi reka: „Krava pri gobcu molze.“ 12. Ako skrbis za to, da imaš v kozolcu dosti dobre krme, pridno prezračuješ hlevne in gledaš na snago, imel boš zdravo živino, ki rada žre: „Malo mleka in gnoja da krava, ki malo žre“, pravi sošec Kosec. 13. Konja ne podi navkreber, ne preganjaj ga navzdol, ne prizanesi mu preveč na ravnici, ne pozabi ga pri jaslih. Večkratna uporaba konjskega česala, krtače in slame je deloma nadomestilo slabo napolnjenih jaslij. 14. Ako snažiš ovco in svinjo, poplača se ti to stotero. Dobra vzreja in snaga je sploh najboljši živinodravnik in tudi najcenejši, kterega lahko imamo vsak

čas in ga ni treba še klicati od daleč. Kdor hoče dogospodariti in ne ve na kakšni naj mnogo perutnina, pravi pregor se kmet bavi le v mali meri s perutnino, še gre to. Ako pa redi ogromno množino perutnino, se to ne ujema kaj posebno s delstvom in pravo živinorejo. 16. Kmetič greši s tem, da premalo paži na svoje redne govor pravi: „Le tistem ukrade verigov, ki je prelen, da bi jo zanezel z hram.“ 17. „Kakoršen je gospod, takov hlapac.“ Ali ljubi kmet ki se ravna sedanjem navadi, ne dela mu preglavice dr. O delomrnosti služičadi ima vsaj navadno tarnati le tisti, o ktemer se lahko reče pravici, da je postal za jedno leto prav pameten. 18. V hiši kmetovalca, ki je Po zaht svojo dečico k delu, varčnosti in bogabojvetnik stanuje sreča in naklonjeni so mu v kurzu M. ljudje. Kjer pa zavlada enkrat prepričaj označubi gospodar tudi veseljo do kmetovalne razstaj s p 1. Pose 11 v. z vsem, Cenilna alno ro mu sp 12. Pos 12. Pos 13. Po 14. Po 15. Po 16. Po 17. Po 18. Po 19. fe 20. — Letošnja ojstra zima nam ne daje upanja prisa kmalu spomlad. Pač pa bodo velike inovitosti bogato z mokrato preskrbele in na ta način pojavijo bogato v potrebnih. V prvi vrsti ne primanjkuje samo zemljišč, tem hlevnemu gnuju in gnojnici fosforjeve kislinske, se daje Tomaževi moke na polja, ki se lahko spomladni rabi.

Listnica uredništva in upraviteljstva.
Farški sleparji krajejo „Štajerca“
Kdor ne dobi lista, naj se takoj oglasi pri nas posti. — Razni dopisniki. Ni mogoče, vse ob

Loterijske številke.

Trst, dne 1. februarja: 28, 46, 83,
Gradec, dne 9. februarja: 85, 53, 59,

Letošnja ojstra zima nam ne daje upanja prisa kmalu spomlad. Pač pa bodo velike inovitosti bogato z mokrato preskrbele in na ta način pojavijo bogato v potrebnih. V prvi vrsti ne primanjkuje samo zemljišč, tem hlevnemu gnuju in gnojnici fosforjeve kislinske, se daje Tomaževi moke na polja, ki se lahko spomladni rabi.

Razširjajte „Štajerca“! Nabirajte ročnike! Zahievajte „Štajerca“ po gospodinjstvih in brivnicah. Delajte neumorno in glasilo naprednih kmetov, obrtnikov in dečajev.

„Stajerc“
je najprimernejši list za inzerate. V „Stajercu“ objavljena

oznanila

o trgovskih zadevah, o obrtniških stavbah, prodaji in nakupu zemljišč, hiš itd. sploh je oznanilo, ki se naj čimbolj v javnosti razimajo

polni uspehi, 6. Februarja.

kajti „Štajerc“ je najcenejši inobječ bolj razširjeni list na Štajercu.

Koroškem.

Vsakdo inzeriraj v „Štajercu“!

Redka prilika

Nikdar več v živiljenju se ne ponudi tako priležnost 600 komadov za K 3.—

Eina krasno pozlačena 36 ur tekoča precisanterura s sekundnim kazalom, ki natancno kaže in za katero se jamiči 3 leta, ena moderna židanova kraljica za gospode, 3 zlata fini žepni robci, en prstan za gospode z imitiranim žlabljenim kamenom, 1 nastavek za smodke z jantarjem (berensteinom), 1 eleg, brošč za dame (novost), 1 krasno žepno toaletno zrcalo, 1 usnjati mošnječek, 1 žepni nožič z prstavcem, 1 par manšetnih gumbov, 3 gumbi za srajce, vse iz dubležlata s patentiranim zaklepom, krasen album za slike, v katerem je 36 najlepših portretov svetih, 5 rečic, katere povordijo pri starini in mlinu mnogih smeha, 1 jako koralista knjiga, v kateri so zložena pisma, 20 rečic za korespondenco in 300 drugih različnih stvar, katere se rabijo pri lili in za vsakogar potreben, vse to se dobi z uro vred, katera je sama tega denarja vredna, za samo K 3.—

Mlad matura

neoznajen, vojaščine vstopiti, kajt gospodar na veleposestvo ali liknik pri kaki graščini nemščine in slovenščini v pisavi. Na iz prijaznosti upozorjava Štajercem.

Učeneč

se isče za milanski am obližni umetni valjčni stroki mlin na Moste pri tem zastavni Gerl, učiti se mora brez klici in služi prvo leto K 3. brez osebne, drugo leto K 2. 2500 Sprejme se vsak član Eduard Roter.

Učeneč

z dobro šolsko vsebino, običajnih deželnih jezikov se sprejme takoj pri Brodar trgovcu v Štajercu.

MASTIN

doktorja pl. Trnkóczyja krmilno varstveno sredstvo se dobiva pristno pri trgovci le pod imenom Mastin. Previdni kmetovalec ga primeša krmni vsaki domači živali. Najvišje medalte na razstavah in tisočih zahvalnih pisem pričajo o velikih uspehih, ki se dosežajo z mastinom.

Tovarniška zalogal: lekarna Trnkóczy, Ljubljana. 51

Registravane „Adler Roskopf“ ure

se dobe le edino pri moji tvrdki in jih ne sme nikdo drugi prodajati. Posebno primerne za uradnike, orožnike, kmetovalce, finančne in železniške uslužbence, kakor sploh za vsačega, ki potrebuje dobro, natanko idočo uro.

K 7 · K 7 · Fina, originalna „Adler Roskopf“ Anker-Remontoar-ura s masivnim pozlačenim, protimagnetičnim Anker-kolesjem, tekočem v kamnih, pravo cifernico iz emajla, masivni, pravi z varstveno plombo zavarovani okrov iz niklja, šarmirski pokrov, okrašena in počlanjena kazalca, natanko regulirana K 7 — Ista s sekundnim kazalom K 8 — Zdvojnim pokrovom brez sek. kazala K 10:50 — Z dvejšnjim pokrovom in sek. kazalom K 11:50 V srebrnem okrovu, odprta, brez sek. kazala K 12 — V srebrnem okrovu, odprta, in sek. kazala K 13:50 V srebrnem okrovu, dvojni pokrov brez kazala K 17 — Za vsako uro se jamči pismeno 3 leta! Brez nevarnosti! Zamenjava dovoljena ali denar nazaj!

Razpošiljanje po povzetju (ali naprej plačati)

Hanns Konrad Prva tovarna ure v Mostu (Brux) št. 876 (Češko) c. k. sodnjično zapršeni cenilni mojster, odlikovan s c. k. avst. državnim cilrom, 8 zlatnimi in srebrnimi medaljami razstav; osnovana l. 1887; razpošiljanje po vseh svetovnih krajev; moj cenik je 200 strani velik in obsegajo čez 3.000 podob ter se pošije na zahtevo vsakega uro se jamči pismeno 3 leta! Brez nevarnosti! Zamenjava dovoljena ali denar nazaj.

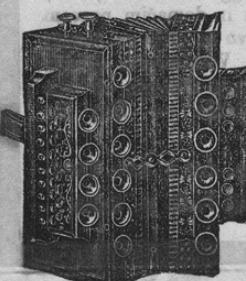
Prva tovarna za ure v Mostu (Brux) št. 876 na Ščekem. Bogato ilustriran cenik z nad 3000 slikami se vsakomur na zahtevanje dopošilje brezplačno in poštne prosti.

Oves („Willkom“)

Ta težki oves obrodi v vsaki zemlji in najprej dozori. Zraste visoko in daje dobro slamo za krmne, na njivi pa se ne vleže. Ker se ta oves na redko seje, zadržuje 50 kil za eno oralo. Podpisano oskrbnštvo pošilja 25 kil za 9 K, 50 kil za 17 K, 100 kil za 32 K za vred vred. Vzorce po 5 kil s posto franko proti 3:20 K predplačila

Oskrbništvo graščine Golič 60
pri Konjicah (Gonobitz) Štajersko.

= 30 dni na ogled =

Boljše harmonike po K 8:60, 9:50, 10:40 11:40, 13:50, 14:20;
Cenik z 3000 slikami pošljem zastonj.

Hanns Konrad in Brux

Nr. 876.

Meščanska parna žaga.

Na novem ljetnem trgu (Lendplatz) v Ptiju zraven klainice in plinarske hiše postavljena je nova parna žaga vsakemu v porabo.

Vsakemu se les hodi, itd. po zahtevi takoj razžaga. Vsakdo pa sme tudi sam oblati, vričati in spahati i. t. d.

Budilica z zvoncem kakor na turnski uri.

1. kakovosten, teče 30 ur, bije vsako uro in vsako ure, ki zvoncem jako glasno doni, okvir je gladko poliran, 30 cm. v premeru, cifernica je zastekljena, s stremi bronasto-pozlačenimi užiti (gvihiti) stane kompletno

samo K 6:60 II. kvarteta K 5 —

Triljetna pismena garancija. Noben riziko. Ura se lahko zamenja za drugo, ali se denar naprej razpošilja

Hanns Konrad Prva tovarna za ure v Mostu (Brux) št. 876 na Ščekem. Bogato ilustriran cenik z nad 3000 slikami se vsakomur na zahtevanje dopošilje brezplačno in poštne prosti.

Ponatis in ponaredba kaznivo.

Edino pravi je Thierry-balsam

edino z zeleno nunsko marko. Postavno varstvo. Staroznano izvrstno domačo zdravilo.

Ceno: 12 malini ali 6 večjih steklenic ali 1 veliko posebno steklenico s patent-zamaskom K 5 — franko. Proti vsaki šči tako starci rani, vnetji, poškodbi. Cena: z posodi K 3:60 franko; le po povzetju ali prejmeni plačilu.

Ap. A. Thierry v Pregradi pri Rogaten-Slatini. Brošura s tisočimi zahvalnimi pismi zastonj in franko.

Columbija-kitara citre

prineso brez vsakega uka veselje in radost v vsake familije. Columbija-kitara citre so 49×85 cm velike, imajo 41 strun, 5 akordov in se na njih s pomočjo podložnih not lahko takoj igra. Rabi se jih že nad 100.000 komadov. Dobivajo se le naravnost pri moji tvrdki. Cene: kompletno s šolo in vseimi potrebnimi K 11 — Sekrice (note) komad po 20 h. Akord-citre v vsaki kakovosti komad po 3.50, 4.50, 6.50, 7.50, 8.50 in dalje. Noben riziko, ker se blago lahko zamenja za druge ali pa se denar vrne. Razpošilja po pošttem povzetju Erzgebirgisches Musikwaren-Versandhaus

Hanns Konrad

v Mostu (Brux) št. 376 na Ščekem.

Velik ilustrirani cenik z nad 3000 slikami se dopošilje vsakomur na zahtevanje brezplačno in poštne prosti.

Hamburg-Amerika-Linie.

Najhitrejša vožnja po morju 5 dni, 7 ur, 38 minut. Rednadirektnazvezza z brzo- in poštнимi parniki, ki imajo dvojnate vijke, iz Hamburka do New-Yorka; dalje v Kanado, Brazilijo, Argentinijo, Afriko. Natančnejša pojasnila daje Generalna agentura za stajersko Gradec, IV., Annenstrasse 10, „Österr. Hof.“

74

Ura-kukavica K 8:50

lepo rezana, ptičji nastavek, številke in kazala iz kosti, kljče vsake pol ure in vsako uro, 33 cm visaka, kompletno z dvema zlatoma brončanimi „gvitovima“ natanko regulirana, I. a šotsko kolesje samo 8:50 K samo okrogla ura s 30 urnim kolesjem (Federzugwerk) 16 cm. debeline, 3 K, ista 8 dnevna idota, 80 cm. debeline 5:60 K. za vsako nro 3 leta pismeno jamstvo! Vsako leto razpošiljenje čez 50.000 ur v zadovoljstvu mojih p. n. kupcev. Ta v Avstriji edina številna dokazuje najbolje slednosti moje hiše. Vsako, tudi najmanjše naročilo, se izvrši skrbno. Razpošilja po povzetju

Hanns Konrad Prva tovarna za ure v Mostu (Brux) št. 876 (Češko). — Bogato ilustrirani cenik z nad 3.000 slikami se po zahtevi zastonj in franko.

Najboljše
klajno apno
se dobi samo pri

Adofu —
Sellinschegg

Ptuj
nasproti
mestnega
gledališča
(teatra).

Pozor!

Če želite trgovino, obrt ali realijo hôtel, vilo, gostilno, graščino, opekarne višče prodati, ali ako iščete na posodo delovanja pri kakem podjetju, se obrnite do velezane firme „Intern. Geocourier“, Centrale Graz, Elisabethstr. 6. Je prvo v tej stroki. Glavni zastopnik te dni sem. Če se hočete z njim brati posvetovati, prosimo da nas takoj obvestite.

Brata Slawi

v Ptiju

pripravljata izvrstne stroje (Nähmaschinen)

decji ceni:

Singer A . . . 70 K

Singer Medium 90

Singer Titania 120

Ringschiffchen 140

Ringschiffchen za krojače 180

Minerva A 100

Minerva C za krojače in čevljarje 160

Howe C za krojače in čevljarje 90

Cylinder Elastik za čevljarje 180

Deli (Bestandteile) za vsakovrstne stroje.

cene so nižje kakor posodi in se po prečitaču plačuje tudi lahko na obroke (rate). Cenikmen, t. plačno.

Okrajni zastop v Ptiju

naznanja, da plača

2 kroni od kubičnega metra kamena, katerega se izpelje na

okrajne ceste.

V interesu vsakega kmeta je, da očisti svojo od kamenja. S tem si zboljša posest in nekaj lahko prisluži.

Okrajni zastop

polnočne društve

državne

sojila.

kapital

imajo

društvo

našem

Vsak d

bate u

stava

so sled

Z

bate u

sojila.

kapital

imajo

društvo

našem

državne

sojila.

kapital

imajo